

Spis treści

Wykaz skrótów	13
Wstęp	15
Rozdział pierwszy. Podatek dochodowy od osób fizycznych	19
1. Podstawy teoretyczno-konstrukcyjne	
podatku dochodowego od osób fizycznych	19
1.1. Źródła prawa	19
1.2. Podstawowe elementy konstrukcji	21
1.2.1. Podmiot podatku	21
1.2.2. Przedmiot podatku	24
1.2.3. Przychód	25
1.2.4. Koszty uzyskania przychodów	26
1.2.5. Zwolnienia przedmiotowe	26
1.2.6. Podstawa obliczenia podatku i odliczenia od dochodu oraz od podstawy obliczenia podatku	28
1.2.7. Wysokość podatku i odliczenia od podatku	35
1.2.8. Opodatkowanie ryczałtowe w podatku dochodowym od osób fizycznych	37
1.2.9. Zaliczki na podatek dochodowy i rozliczenie podatku	38
1.3. Ewolucja systemu opodatkowania osób fizycznych w Polsce	40
1.4. System opodatkowania osób fizycznych w Polsce w kontekście prawodawstwa Unii Europejskiej	46
2. Podatek dochodowy od osób fizycznych od strony konstrukcyjno-praktycznej ..	47
2.1. Opodatkowanie dochodów osób fizycznych ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych	47
2.1.1. Przychody i koszty uzyskania przychodów przy stosunku pracy i stosunkach pokrewnych	47
2.1.2. Zaliczka na podatek dochodowy z tytułu dochodów ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych	50
2.2. Opodatkowanie dochodów osób fizycznych z działalności wykonywanej osobiście	52
2.2.1. Opodatkowanie z tytułu dochodów z umów zlecenia i o dzieło .	52
2.2.2. Opodatkowanie osób zarządzających przedsiębiorstwem	55
2.2.3. Opodatkowanie innych dochodów z działalności wykonywanej osobiście	56
2.3. Opodatkowanie dochodów osób fizycznych z praw majątkowych	57

2.4.	Opodatkowanie innych źródeł dochodów osób fizycznych	59
2.4.1.	Opodatkowanie dochodów z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej i działów specjalnych produkcji rolnej	59
2.4.2.	Opodatkowanie dochodów z tytułu najmu i dzierżawy	60
2.4.3.	Opodatkowanie dochodów z tytułu kapitałów pieniężnych	61
2.4.4.	Opodatkowanie dochodów z tytułu zbycia nieruchomości, praw majątkowych związanych z nieruchomościami oraz innych rzeczy	63
2.4.5.	Opodatkowanie przychodów nieznanających pokrycia w ujawnionych źródłach lub pochodzących ze źródeł nieujawnionych	65
2.4.6.	Danina solidarnościowa	66
2.4.7.	Opodatkowanie przy innych wybranych źródłach dochodów osób fizycznych	67
2.5.	Rozliczenie podatku dochodowego przy uzyskiwaniu dochodów z różnych źródeł	68
2.5.1.	Rozliczenie podatku przy uzyskiwaniu dochodów ze stosunku pracy i innych źródeł	69
2.5.2.	Rozliczenie podatku przy uzyskiwaniu dochodów z działalności wykonywanej osobiście i innych źródeł	70
2.5.3.	Rozliczenie podatku przy uzyskiwaniu dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej i innych źródeł	71
2.5.4.	Rozliczenie podatku przy uzyskiwaniu dochodów z różnych źródeł – analiza wybranych przypadków	72

Rozdział drugi. Opodatkowanie dochodu osób prowadzących działalność gospodarczą	74
1. Podstawy teoretyczno-konstrukcyjne opodatkowania dochodu osób prowadzących działalność gospodarczą	74
1.1. Źródła prawa	74
1.2. Podstawowe elementy konstrukcji	76
1.2.1. Podmiot podatku i obowiązek podatkowy	76
1.2.2. Przedmiot podatku i zwolnienia przedmiotowe	79
1.2.3. Podstawa opodatkowania i odliczenia	80
1.2.4. Stawki podatku	83
1.2.5. Opodatkowanie ryczałtowe przy opodatkowaniu dochodu osób prowadzących działalność gospodarczą	84
1.2.6. Obowiązki ewidencyjne, rejestracyjne i deklaracje	85
1.3. Ewolucja systemu opodatkowania dochodu osób prowadzących działalność gospodarczą w Polsce	87
1.4. System opodatkowania dochodu osób prowadzących działalność gospodarczą w Polsce w kontekście prawodawstwa Unii Europejskiej ..	89
2. Opodatkowanie dochodu osób prowadzących działalność gospodarczą od strony konstrukcyjno-praktycznej	91
2.1. Opodatkowania podstawowych zdarzeń gospodarczych	91
2.1.1. Okres podatkowy w opodatkowaniu działalności gospodarczej ..	92

2.1.2.	Obliczanie dochodu do opodatkowania prostej działalności gospodarczej	93
2.1.3.	Odliczenia od dochodu podatkowego i zwolnienia przedmiotowe	106
2.1.4.	Stawki podatku	109
2.1.5.	Zaliczki na podatek	110
2.1.6.	Opodatkowanie ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych i karty podatkowej	111
2.1.7.	Opodatkowanie działów specjalnych produkcji rolnej	113
2.2.	Opodatkowanie złożonych transakcji w działalności gospodarczej	115
2.2.1.	Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych oraz ich sprzedaż	116
2.2.2.	Opodatkowanie różnic kursowych	125
2.2.3.	Opodatkowanie nieściągalnych wierzytelności	128
2.2.4.	Opodatkowanie zysków kapitałowych – opodatkowanie dywidend i udziału w zyskach	129
2.2.5.	Opodatkowanie transakcji finansowych – opodatkowanie odsetek otrzymanych i zapłaconych	132
2.2.6.	Ceny transferowe – podstawy	136
2.2.7.	Flota samochodowa	140
2.2.8.	Opodatkowanie umów leasingu	142
2.2.9.	Podatek u źródła – podstawy	147
2.2.10.	Inne rodzaje dochodów zagranicznych – zyski przedsiębiorstw ..	158
2.3.	Incydentalne zdarzenia podatkowe	163
2.3.1.	Podatkowa grupa kapitałowa	163
2.3.2.	Podatek VAT jako koszt uzyskania przychodów	165
2.3.3.	Opodatkowanie walut wirtualnych	165
2.3.4.	Dochody z niezrealizowanych zysków	166
2.3.5.	Dochody zagranicznej spółki kontrolowanej	167
2.3.6.	Ryczałt od dochodów spółek	168
Rozdział trzeci. Podatek od towarów i usług		170
1.	Podstawy teoretyczno-konstrukcyjne podatku od towarów i usług	170
1.1.	Źródła prawa	170
1.2.	Podstawowe elementy konstrukcji	171
1.2.1.	Podmiot podatku	171
1.2.2.	Przedmiot podatku	173
1.2.3.	Obowiązek podatkowy	173
1.2.4.	Zwolnienia przedmiotowe	175
1.2.5.	Podstawa opodatkowania	183
1.2.6.	Stawki podatku	185
1.2.7.	Podatek naliczony i należny. Odliczanie podatku naliczonego od należnego. Ograniczenia w odliczaniu podatku naliczonego ..	191
1.2.8.	Rozliczenie podatku VAT	193
1.2.9.	Rejestracja, deklaracje i informacje podsumowujące w podatku VAT	195

1.3. Ewolucja systemu opodatkowania podatkiem od towarów i usług w Polsce	197
1.4. System opodatkowania podatkiem od towarów i usług w Polsce w kontekście prawodawstwa Unii Europejskiej	202
2. Podatek od towarów i usług od strony konstrukcyjno-praktycznej	204
2.1. Opodatkowanie transakcji krajowych	204
2.1.1. Odpłatna dostawa towarów i czynności z nią zrównane	204
2.1.2. Odpłatne świadczenie usług i czynności zrównane z nimi	206
2.1.3. Opodatkowanie leasingu i umów podobnych	208
2.1.4. Określenie podatku naliczonego i podatku należnego	209
2.1.5. Odliczanie podatku naliczonego i czynności z tym związane ...	210
2.1.6. Rozliczenie podatku VAT	220
2.1.7. Końcowe rozliczenie podatku VAT	222
2.2. Opodatkowanie transakcji wewnątrzwspólnotowych	224
2.2.1. Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów	224
2.2.2. Wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów	225
2.2.3. Miejsce świadczenia	226
2.2.4. Import usług	231
2.2.5. Określenie podatku naliczonego i podatku należnego	232
2.3. Opodatkowanie transakcji wykraczających obszar Unii Europejskiej ...	234
2.3.1. Import towarów	234
2.3.2. Eksport towarów	235
2.3.3. Określenie podatku naliczonego i podatku należnego	235
2.3.4. Rozliczenie podatku w przypadku występowania transakcji krajowych, wewnątrzwspólnotowych i wykraczających obszar Unii Europejskiej	236
2.3.5. Rozliczenie podatku VAT – analiza różnych przypadków	237
2.4. Szczególne rozwiązania stosowane przy opodatkowaniu podatkiem VAT	239
2.4.1. Mechanizm podzielonej płatności	239
2.4.2. Ulga na złe długi	241
2.4.3. Deklaracje i wymogi ewidencyjne oraz kasy rejestrujące	242
2.4.4. Faktura	245
2.4.5. Wybrane szczególne sposoby rozliczeń podatku VAT	246
Rozdział czwarty. Podatek akcyzowy	250
1. Podstawy teoretyczno-konstrukcyjne podatku akcyzowego	250
1.1. Źródła prawa	250
1.2. Podstawowe elementy konstrukcji	251
1.2.1. Podmiot i przedmiot podatku, jednofazowość opodatkowania, obowiązek podatkowy	251
1.2.2. Zwolnienia z akcyzy	254
1.2.3. Podstawa opodatkowania i stawki podatku	255
1.2.4. Obrót wyrobami akcyzowymi	260
1.2.5. Zwrot akcyzy	267
1.2.6. Znaki akcyzy	267
1.2.7. Pobór podatku akcyzowego	268

1.3. Ewolucja systemu opodatkowania podatkiem akcyzowym w Polsce	270
1.4. System opodatkowania podatkiem akcyzowym w Polsce w kontekście prawodawstwa Unii Europejskiej	274
2. Podatek akcyzowy od strony konstrukcyjno-praktycznej	276
2.1. Opodatkowanie transakcji krajowych	276
2.1.1. Produkcja wyrobów akcyzowych i ich obrót w Polsce	276
2.1.2. Przemieszczanie wyrobów akcyzowych w Polsce	277
2.1.3. Rozliczenie podatku akcyzowego w obrocie krajowym	278
2.2. Opodatkowanie transakcji wewnątrzwspólnotowych	279
2.2.1. Nabycie wewnątrzwspólnotowe wyrobów akcyzowych	279
2.2.2. Dostawa wewnątrzwspólnotowa wyrobów akcyzowych	280
2.2.3. Przemieszczanie wyrobów akcyzowych wewnątrz Unii Europejskiej	280
2.2.4. Rozliczenie podatku akcyzowego w obrocie wewnątrzwspólnotowym	281
2.3. Opodatkowanie transakcji wykraczających obszar Unii Europejskiej ...	282
2.3.1. Import wyrobów akcyzowych	282
2.3.2. Eksport wyrobów akcyzowych	283
2.3.3. Przemieszczanie wyrobów akcyzowych wykraczające obszar Unii Europejskiej	283
2.3.4. Rozliczenie podatku akcyzowego w obrocie przekraczającym granice Unii Europejskiej	284
2.4. Szczególne rozwiązania stosowane przy opodatkowaniu podatkiem akcyzowym	285
2.4.1. Znaki akcyzy	285
2.4.2. Dzienny pobór podatku i jego rozliczenie	286
2.4.3. Opodatkowanie samochodów osobowych	287
2.4.4. Wymogi dla uczestników obrotu wyrobami akcyzowymi	287
Rozdział piąty. Podatek od nieruchomości	289
1. Podstawy teoretyczno-konstrukcyjne podatku od nieruchomości	289
1.1. Źródła prawa	289
1.2. Podstawowe elementy konstrukcji	290
1.2.1. Przedmiot podatku	290
1.2.2. Podmiot podatku	295
1.2.3. Podstawa opodatkowania	296
1.2.4. Stawki podatku	297
1.3. Ewolucja systemu opodatkowania podatkiem od nieruchomości w Polsce	299
1.4. System opodatkowania podatkiem od nieruchomości w Polsce w kontekście prawodawstwa Unii Europejskiej	300
2. Podatek od nieruchomości od strony konstrukcyjno-praktycznej	300
2.1. Rodzaj nieruchomości a sposób jej opodatkowania	300
2.1.1. Ustalenie kwoty podatku	304
2.1.2. Podatnicy i ich obowiązki	307

Rozdział szósty. Podatek rolny	310
1. Podstawy teoretyczno-konstrukcyjne podatku rolnego	310
1.1. Źródła prawa	310
1.2. Podstawowe elementy konstrukcji	311
1.2.1. Podmiot podatku	311
1.2.2. Przedmiot podatku	312
1.2.3. Zwolnienia i ulgi podatkowe	312
1.2.4. Podstawa opodatkowania	315
1.2.5. Wysokość i stawki podatku	317
1.2.6. Obowiązek podatkowy i pobór podatku	317
1.3. Ewolucja systemu opodatkowania podatkiem rolnym w Polsce	318
1.4. System opodatkowania podatkiem rolnym w Polsce w kontekście prawodawstwa Unii Europejskiej	321
2. Podatek rolny od strony konstrukcyjno-praktycznej	321
2.1. Specyfika pojęć „użytków rolnych”, „gospodarstwa rolnego” i „działalności rolniczej”	321
2.2. Ustalanie wysokości podatku	322
2.3. Powstanie obowiązku podatkowego i pobór podatku	324
Rozdział siódmy. Podatek leśny	326
1. Podstawy teoretyczno-konstrukcyjne podatku leśnego	326
1.1. Źródło prawa	326
1.2. Podstawowe elementy konstrukcji	327
1.2.1. Podmiot i przedmiot opodatkowania	327
1.2.2. Podstawa opodatkowania i stawki podatku	327
1.2.3. Zwolnienia z podatku	328
1.2.4. Obowiązek podatkowy i pobór podatku	329
1.3. Ewolucja systemu opodatkowania podatkiem leśnym w Polsce	329
1.4. System opodatkowania podatkiem leśnym w Polsce w kontekście prawodawstwa Unii Europejskiej	330
2. Podatek leśny od strony konstrukcyjno-praktycznej	331
2.1. Określenie podatnika	331
2.2. Wysokość podatku i zwolnienia z podatku	331
3. Opodatkowanie nieruchomości w Polsce – podsumowanie	332
Rozdział ósmy. Podatek od czynności cywilnoprawnych	335
1. Podstawy teoretyczno-konstrukcyjne podatku od czynności cywilnoprawnych	335
1.1. Źródła prawa	335
1.2. Podstawowe elementy konstrukcji	336
1.2.1. Przedmiot podatku	336
1.2.2. Podmiot podatku	340
1.2.3. Podstawa opodatkowania	341
1.2.4. Stawki podatku	344

1.3. Ewolucja systemu opodatkowania podatkiem od czynności cywilnoprawnych w Polsce	345
1.4. System opodatkowania podatkiem od czynności cywilnoprawnych w Polsce w kontekście prawodawstwa Unii Europejskiej	347
2. Podatek od czynności cywilnoprawnych od strony konstrukcyjno-praktycznej	349
2.1. Umowa sprzedaży	349
2.2. Umowa pożyczki	353
2.3. Ustanowienie hipoteki	356
2.4. Umowy spółek i ich zmiany	357
Rozdział dziewiąty. Zobowiązania podatkowe	361
1. Podstawy teoretyczno-konstrukcyjne zobowiązań podatkowych	361
1.1. Źródła prawa	361
1.2. Podstawowe elementy konstrukcji	362
1.3. Ewolucja regulacji zobowiązań podatkowych w Polsce	371
1.4. Zobowiązania podatkowe w Polsce w kontekście prawodawstwa Unii Europejskiej	374
2. Zobowiązania podatkowe od strony konstrukcyjno-praktycznej	375
2.1. Zobowiązanie podatkowe, terminy płatności, sposób zapłaty podatku i ulgi w zapłacie podatku	375
2.1.1. Powstanie zobowiązania podatkowego	375
2.1.2. Termin płatności podatku	376
2.1.3. Sposób zapłaty podatku	377
2.1.4. Ulgi w zapłacie podatku	378
2.2. Przedawnienie	380
2.2.1. Obliczanie terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego ..	380
2.2.2. Termin przedawnienia prawa do wydania decyzji ustalającej ...	381
2.2.3. Zawieszenie biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego	381
2.3. Konsekwencje zaległości podatkowych	384
2.3.1. Odsetki od zaległości podatkowych	384
2.3.2. Zabezpieczenie wykonania zobowiązań podatkowych	386
2.4. Nadpłata podatku	387
2.4.1. Przestanki powstania nadpłaty	387
2.4.2. Tryb zwrotu nadpłaty	388
2.4.3. Terminy przedawnienia w kontekście nadpłat	391
2.5. Sukcesja podatkowa i odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe osób trzecich	392
2.5.1. Zasady sukcesji podatkowej	392
2.6. Odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe osób trzecich	393
Zakończenie	395
Bibliografia	397

Odpowiedzi do ćwiczeń	402
Rozdział I. Podatek dochodowy od osób fizycznych	402
Rozdział II. Opodatkowanie dochodu osób prowadzących działalność gospodarczą	411
Rozdział III. Podatek od towarów i usług	421
Rozdział IV. Podatek akcyzowy	430
Rozdział V. Podatek od nieruchomości	433
Rozdział VI. Podatek rolny	434
Rozdział VII. Podatek leśny	435
Rozdział VIII. Podatek od czynności cywilnoprawnych	436
Rozdział IX. Zobowiązania podatkowe	438